

binnenland

blikvanger Frank Robben · Baas van Smals, Kruispuntbank en eHealth

De man die de Belgische overheid informatiseerde

Een van zijn vele petjes zet hij af, maar van harte is het niet. Frank Robben zit graag overal, zo krijgt hij de projecten gedaan die hem na aan het hart liggen. Al zijn hele leven strijdt hij er naar eigen zeggen voor dat de minst gefortuneerden krijgen waar ze recht op hebben.

Frank Robben: volgens *Wilfried* een totalitaire, buitengewoon machtige man'. © Kristof Vadino

Frank Robben (61) neemt ontslag bij de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) en bespaart België zo op het nippertje een nederdere passage bij het Europees Hof. Of de controverse rond zijn figuur nu gaat liggen, moet nog blijken.

Het magazine *Wilfried* doopte hem in de zomer van 2020 tot de 'Belgische Big Brother': 'Totalitair, anti-Franstalig, machtiger dan ministers, houder van een illegaal mandaat en met talloze belangenconflicten.' De jongste maanden stond hij ook nog eens in het brandpunt van een conflict tussen België en de Europese Commissie: de Commissie stelde ons land in gebreke omdat de Gegevensbeschermingsautoriteit een aantal leden telt die niet onafhankelijk zijn. Nadat KUL-prof Bart Preneel een mandaat had laten vallen, sloeg dat dus alleen nog op Robben. Die bezet drie topfuncties bij de overheid: administrateur-generaal van de Kruispuntbank en van het eHealth-platform en afgevaardigd bestuurder van Smals, de vzw die IT-diensten levert aan de overheid. Vanuit die functies zetelt hij nog in talloze andere organen. Wat deed hij dan ook nog eens in de GBA, die er (onder meer) op moet toezien dat de overheid de privacywetten respecteert?

Toch bleef Robben koppig zitten. Het

parlement, dat hem drie jaar geleden had benoemd, wist precies welke mandaten hij bekleedde, vond hij. Tegelijk houdt hij vol dat hij bij de GBA belangrijk werk leverde. 'De GBA moet alle grondrechten afwegen, de privacy maar ook bijvoorbeeld het recht op goede gezondheidszorg', zegt hij. Die visie bracht hem lijnrecht in botsing met een aantal – met name Franstalige – leden.

Hij geeft dat ene petje nu toch af. Het was sowieso hooguit een kwestie van tijd: een nieuw wetsvoorstel van staatssecretaris voor Privacy Mathieu Michel (MR) laat geen plaats meer voor externe experts binnen de GBA.

'Hij overdondert iedereen'

Dat hij, met al zijn mandaten, niet thuis hoorde in de GBA, wil hij ook nu niet gezegd hebben. En over de kritiek dat hij te machtig is? 'Dat ik over de jaren gezag heb ontwikkeld, wil ik gerust erkennen', zegt Robben. Maar macht, dat niet. 'Ik doe aan beleidsvoorbereiding. Ik kom met ideeën, beschrijf daar de voordelen en de risico's van. Dan moet de politiek beslissen. En die beslissingen ga ik dan loyaal uitvoeren.'

Dat zijn stem zwaar weegt als er beslissingen genomen moeten worden, is wel duidelijk. In vergaderingen voert hij het

hoge woord. 'Hij overdondert iedereen', zegt een topinformaticus bij een federale overheidsdienst. 'Meestal heeft hij geen ongelijk, maar hij duwt gewoon door.' Maar die informaticus geeft grif toe dat Robben resultaten boekt voor de overheidsdiensten: 'Als je iets gedaan wilt krijgen, is hij een ongelofelijke hulp.'

Klopt het dat mensen bang van hem zijn? 'Ik werk graag met mensen die ook de inspanning doen hun dossier te kennen', zegt Robben. 'Ja, er zijn momenten geweest dat ik vrij kordaat ben geweest.'

Bijvoorbeeld tijdens enkele cruciale weken in 2020 toen, vanuit het niets, een IT-

'Als je Frank om half twaalf 's nachts belt omdat er een probleem is, dan ligt er om 6 uur 's morgens een nota in je inbox met de oplossing. Létterlijk'

Frank Vandenbroucke (Vooruit)
Minister van Volksgezondheid

systeem moest worden gebouwd voor contactsporing. 'Ik kreeg twee à drie weken om iets op poten te zetten', zegt Robben. Hij vond dat hij te lang moest wachten op antwoorden over, bijvoorbeeld, de criteria voor een hoogrisicocontact of de lengte van de quarantaine. 'Dat viel in slechte aarde.' Microbioloog Emmanuel André bestempelde hem in *Wilfried* als 'een totalitaire, buitengewoon machtige man die capabel is om in zijn eentje een regering te laten vallen'. Dat beeld is blijven hangen.

Anderen beschrijven een heel andere Frank Robben. Minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit): 'Als je Frank om half twaalf 's nachts belt omdat er een probleem is, dan ligt er om 6 uur 's morgens een nota in je inbox met de oplossing. Létterlijk. Als we in de jaren 90 en 2000 internationaal een voortrekkersrol speelden in de informatisering van de sociale zekerheid, dan is dat dankzij Frank Robben.' Ook in de vaccinatiecampagne speelde hij een sleutelrol, zegt Vandenbroucke.

Vechtersmentaliteit

Robben is getrouwd en heeft twee dochters en drie kleinkinderen. 'Ik ben in mijn jeugd geconfronteerd met dingen die ik oneerlijk vond', verklaart hij zijn vechtersmentaliteit. 'Op mijn 17de overleed plots mijn alleenstaande moeder en voelde ik me verantwoordelijk voor een vier jaar jongere zus met een kwetsbare gezondheid en een acht jaar jongere broer. Ik was minderjarig, en alleen met de hulp van familie en burens hebben we er ons toen doorgeslagen zonder in instellingen te belanden.'

Hij kreeg ook te maken met de vaak blinde administratie. 'Ik moest vier keer per jaar met de fiets acht kilometer heen en acht kilometer terug om een attest van samenstelling van het gezin te gaan halen, om te bekomen dat het kindergeld betaald werd. Terwijl ze die informatie bij de gemeente konden krijgen.'

Robben begon met een studiebeurs aan rechtenstudies 'om mijn rechten te kennen', zegt hij. Maar de briljante student had aan één studierichting al snel niet meer genoeg. Hij nam er informatica bij. Voor zijn eindwerk als jurist dacht hij na over manieren om de administratieve last te minimaliseren voor wie hulp nodig heeft. Want net de zwaksten hebben het moeilijk met die administratie, en krijgen zo niet waar ze recht op hebben. Hij bedacht daarom de Kruispuntbank.

Het idee kwam minister van Sociale Zaken Jean-Luc Dehaene (CD&V) ter ore, en de pas afgestudeerde Robben mocht zijn Kruispuntbank gaan realiseren. In 1990 was hij, op 29-jarige leeftijd, administrateur-generaal. Zijn carrière nam een nog hogere vlucht. In 2004 kwam hij aan het hoofd van Smals, in 2007 kwam er ook eHealth bij. Ondertussen realiseerde hij baanbrekende projecten als de SIS-kaart en de eID. Het leverde hem internationaal respect op, maar in eigen land ook heel wat vijanden. De Dehaene-aanpak, zeker in de communicatie, draagt hij levenslang mee.

Robben laat zijn plekje in de GBA dan vallen, hij houdt nog altijd zijn eigen gelijk vol. Hij verwijt sommigen bij de GBA een 'ivorentorenaanpak'. 'Het is perfect mogelijk om een goede sociale bescherming en een goede gezondheidszorg te verzoenen met degelijke gegevensbescherming. Daar heb ik mijn hele leven aan gewerkt.'

Dominique Deckmyn